

Vác Város Önkormányzat
KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK

Helyben

Tárgy: jogi állásfoglalás a 262/2011. (IX.22.) sz.
képviselő-testületi határozatról
Szám: 1/269/2011.

Tisztelt Képviselő-testület!

A 2011. szeptember 29-i rendkívüli képviselő-testületi ülésen döntés született a 2011. szeptember 22-én szóbeli módosító indítványként jóváhagyott, 262/2011. (IX.22.) sz. határozat - az elismert vállalatcsoport gazdálkodási ügyvitelét érintő, az elismert vállalatcsoport finanszírozása és ahhoz kapcsolódó feladatok tárgyban született testületi határozat vizsgálatáról. Ennek tárgyalása a 2011. októberi képviselő-testületi ülésen nem került napirendre.

A Városfejlesztő Kft. ügyvezetőjének és Vác város jegyzőjének feladatul szabott, a hatályos jogszabályi környezetet feltáró vizsgálat megtörtént, amely alapján a következőkről kívánom a Tisztelt Képviselő-testületet tájékoztatni:

A Városfejlesztő Kft. egyszemélyes, kizárólag önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság, amelyre elsősorban általánosságban a Ptk. kódexe /a polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény/, illetve a gazdasági élet szereplőinek, a cégek működésének szabályait részletesen kibontó, a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény rendelkezései vonatkoznak.

Tekintettel arra, hogy a tárgyban érintett kft. egyszemélyi tulajdonosa költségvetési szerv, így ezek mellett az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény rendelkezésének is érvényesülniük kell.

A Gt. 21.§ (1) bekezdése értelmében a gazdasági társaság ügyvezetését a társaság vezető tisztségviselői látják el. Ügyvezetésnek minősül a társaság irányításával összefüggésben szükséges mindazon döntések meghozatala, amelyek nem tartoznak a társaság legfőbb szervének, vagy más társasági szervnek a hatáskörébe.

A Gt. 29.§ (1) bekezdése értelmében a gazdasági társaságot a vezető tisztségviselők képviselik harmadik személyekkel szemben, valamint bíróságok és más hatóságok előtt; a vezető tisztségviselők képviseleti jogát a társasági szerződés korlátozhatja.

A Gt. 22.§ (6) rendelkezései szerint a társaság tulajdonosa csak abban az esetben és körben vonhatja el a vezető tisztségviselőknél az ügyvezetés körébe tartozó hatáskörét, amennyiben ezt ez a törvény (azaz a Gt.) vagy a társasági szerződés – egyszemélyes gazdasági társaság esetén az alapító okirat - lelhetővé teszi.

Tehát a gazdasági társaságokról szóló törvény alapján a vezető tisztségviselő képviseleti joga korlátozható, de ez **kizárólag** a társasági szerződés, egyszemélyes gazdasági társaság esetén pedig **az alapító okirat módosításával történhet, egyedi határozat formájában nem valósulhat meg.**

Az államháztartási törvény lehetőséget ad arra /Áht. 100/N.§ (7)/, hogy az olyan közszolgáltatás ellátása során, amelynek ellátásáért az alapító tag a felelős a vezető tisztségviselő az alapító képviseletében eljáró személy **szakmai irányítása mellett, utasításai szerint a közszolgáltatás ellátásáról való folyamatos gondoskodás követelményét figyelembe véve legyen köteles eljárni.**

Ebben az esetben a vezető tisztségviselő hatásköre korlátozható és elvonható, ugyanakkor a tisztviselő ezzel mentesül a gazdasági társaságokról szóló törvényben foglalt felelőssége alól. Egyszemélyes önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság ügyvezetésének hatáskörét csak e 100/N. § (7) rendelkezésében körülírtak tekintetében lehet elvonni.

Az ügyvezetési-képviseleti jog egy általános jogkör – bár pontos tartalmát tekintve a jogszabály részletes megfogalmazást nem ad – de a joggyakorlat alapján ennek körébe tartozik, hogy például, hogy kivel, milyen tartalmú megállapodást kíván a társaság kötni, milyen irányba kívánja a fejlesztést megvalósítani. A szakmai iránymutatás

ugyanakkor éppen az adott szakma-specifikus kérdésekben való irányítást jelenti, nevezetesen azt, hogy például egy szerződés milyen részletes szakmai tartalommal jöjjön létre. Az ellátandó feladatkör, az elérni kívánt cél az elismert vállalatcsoport által átvett feladatoknál viszonylag egyértelmű. A fejlesztés tartalma adott, szakmai irányítás ez esetekben az takarja, hogy folyamatos és részletes szakmai iránymutatással segítse a gazdasági társaságot az ehhez szükséges döntési, gazdálkodási lépések megtételéhez.

Az, hogy minden megbízási és vállalkozási szerződést nem a szakmai vezető, ügyvezető, hanem a tulajdonos egy kijelölt képviselője ellenjegyez, messze túlmutat a szakmai irányítási jogon, ugyanakkor ezen állítás jogi körüljárása alaposabb előkészületeket igényel, szükségesnek tartom tehát független szakértők véleményének beszerzését e témakör megnyugtató rendezéséhez.

Emellett alkalmazandó az a szabály is, hogy a gazdasági társaság tulajdonosa – a személyi döntéseket kivéve – a saját hatáskörben meghozott, tehát taggyűlési döntések előtt köteles megismerni a gazdasági társaság ügyvezetésének és felügyelő bizottságának véleményét. Erről a döntéshozatali- és a vélemény-bekérési módról is a társaság alapító okiratában kell rendelkezni.

Ezen túlmenően a Városfejlesztő Kft. és az Önkormányzat között létrejött alapszerződések között – a vagyongazdálkodási feladatok átadásáról rendelkező megállapodásban – kifejezett kikötésként szerepel, hogy „az Önkormányzat nem tehet olyan észrevételeket, nem fogalmazhat meg olyan elvárásokat, amely a Kft. által megjelölt cél elérését indokolatlanul megnehezítené.

Összességében megállapítható, hogy a hivatkozott 262/2011.(IX.22.) számú képviselő-testületi határozat jogilag aggályos a következők tekintetében:

- az önkormányzat, mint tulajdonos, megfogalmazandó szigorúbb irányítási és utasítási jogkörét csak az Aht. 100/N.§ (7) bekezdésében foglaltak tekintetében és csak a gazdasági társaság alapító okiratában rögzítve vonhatja el;
- a hatályos jogszabályok és az érvényes alapító okirat szerint a Váci Városfejlesztő Kft. cégbíróság által bejegyzett vezető tisztségviselője által aláírt szerződések már önmagukban jogszerűek és végrehajthatóak;
- a gazdasági társaság működése tekintetében – figyelemmel az előző fordulatban megfogalmazottakra – a szerződések ellenjegyzésének fogalma jogilag nehezen értelmezhető (hiszen az ellenjegyzés egyrészt jogi kategória pl. ingatlan adásvételi szerződések tekintetében jogszabály által előírtan, az önkormányzatok tevékenysége során a joggyakorlat szerint pedig a kötelezettségvállaláshoz szükséges fedezet rendelkezésére állását igazolja);
- az önkormányzat, mint alapító (tag) a társaság hatáskörét érintő döntések előtt köteles a gazdasági társaság ügyvezetésének véleményét kikérni, ezt halaszthatatlan esetben telefonon, szóban is megteheti, de 8 napon belül a gazdasági társaság írásos véleményét is meg kell, hogy kapja. A képviselő-testület döntése meghozatalakor – túl azon, hogy nem taggyűlésként járt el – a gazdasági társaság vezetőjének véleményét nem kérte ki.

Fenti jogi aggályok miatt javaslom tehát a képviselő-testületnek, hogy az érintett 262/2011.(IX.22.) számú képviselő-testületi határozat végrehajtását függessze fel, és a kérdésben a következő testületi ülés alkalmával hozzon döntést, a megfelelően alátámasztott független állásfoglalások fényében,

A megfelelő, megalapozott, jogszerű és alakszerű döntés meghozatalához egyrészt a Városfejlesztő Kft. ügyvezetése előzetes véleményének kikérése szükséges. Emellett, a támogató döntés esetén a társaság tulajdonos testületének az Alapító Okiratban rögzítendő, az Alapító okirat alakszerű módosítását tartalmazó, hatáskör elvonásra irányuló és az elvont hatáskört részletesen tartalmazó döntést is meg kell hoznia.

A korlátozni, elvonni kívánt hatáskört – az államháztartási törvényben felhatalmazásként megjelölt szakmai irányításra utaló szabály rendelkezése alapján – kizárólag szakmai iránymutatási, utasítási tartalommal, nem a gazdálkodási jogkört érintő ügyviteli szabállyal lehet kitölteni.

V á c, 2011. november 10.

Dr. Maruszki Gábor s.k.
jegyző

Határozati javaslat

Vác Város Önkormányzat a **262/2011. (IX.22.) sz. képviselő-testületi határozatának a végrehajtását felfüggeszti**.

Egyúttal az Áht. 100/N. § (7) bekezdésében körülírt, a közszolgáltatások tekintetében korlátozható ügyvezetői jogköröket illetően – a képviselő-testület, mint a társaság legfőbb szerve – az érintett Váci Városfejlesztő Kft. ügyvezetésének és felügyelő bizottságának a véleményét bekéri.

A képviselő-testület a soron következő képviselő-testületi ülésén a Kft. véleményét megismerve és a jogszabályban rögzített szakmai irányítási jogkör pontos körülírása mellett az érintett gazdasági társaság alapítójaként eljárva napirendre tűzi a javaslatot.

Határidő: azonnal, ill. 2011. decemberi KT ülés

Felelős: jegyző és
Városfejlesztő Kft. ügyvezető

Melléklet – jogszabályi kivonatok:

1992. évi XXXVIII. törvény az államháztartásról

100/N. § (1) A helyi önkormányzat, helyi kisebbségi önkormányzat, országos kisebbségi önkormányzat és az irányításuk alá tartozó költségvetési szerv legalább többségi befolyása alatt álló gazdálkodó szervezet működésére vonatkozóan a (2)-(9) bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni.

(2)

(3) Az (1) bekezdés szerinti gazdálkodó szervezet és a tagja (részvényese) között létrejövő szerződést a szerződés aláírásától számított harminc napon belül a cégbírószágon a cégiratok közé letétbe kell helyezni.

(4) Az (1) bekezdés szerinti gazdálkodó szervezet köteles az okirat aláírásától számított harminc napon belül a cégbírószághoz - letétbe helyezés céljából - benyújtani azt az okiratot is, amellyel bárki javára ingyenesen vagyont juttat, feltéve, hogy annak összege (értéke) az egymillió forintot meghaladja. Az összeghatár szempontjából a két éven belül ugyanannak a személynek vagy szervezetnek nyújtott juttatásokat össze kell számítani.

(5)

(6) Az önkormányzati költségvetési szerv egyszemélyes gazdasági társasága esetében a tag (részvényes) - a (7) bekezdésben foglaltak kivételével - a vezető tisztségviselő hatáskörét nem vonhatja el. A vezető tisztségviselő felelősségére a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (a továbbiakban: Gt.) 30. §-ában foglaltak irányadók.

(7) Az olyan közszolgáltatás ellátása céljából alapított egyszemélyes gazdálkodó szervezetnél, mely közszolgáltatás ellátásáért vagy ellátásának megszervezéséért az alapító (tag, részvényes) felelős, és amelyben kizárólag önkormányzati költségvetési szerv rendelkezik tulajdonosi részesedéssel, a vezető tisztségviselő az alapító (tag, részvényes) képviselőjében eljáró személy szakmai irányítása mellett, utasításai szerint, a közszolgáltatás ellátásáról való folyamatos gondoskodás követelményét figyelembe véve köteles eljárni. Ebben a szakmai irányítási körben a vezető tisztségviselő hatáskörét az alapító (tag, részvényes) elvonhatja, korlátozhatja, a vezető tisztségviselő pedig - gazdasági társaság esetén - ezzel mentesül a Gt. 30. §-ában foglalt felelősség alól.

(8) Az önkormányzati költségvetési szerv egyszemélyes gazdasági társasága esetében a tag (részvényes) - a megválasztással, illetve kinevezéssel kapcsolatos ügyek kivételével - a hatáskörébe tartozó döntés meghozatalát megelőzően köteles a vezető tisztségviselőket, valamint a felügyelőbizottság véleményét megismerni. Halaszthatatlan döntés esetében a vélemény beszerzése rövid úton (így különösen: távbeszélő, fax, e-mail) is történhet, azonban az így véleményt nyilvánító személy nyolc napon belül köteles véleményét írásban is a döntést hozó rendelkezésére bocsátani. Az írásos vélemény, illetve az adott testület üléséről készült jegyzőkönyv nyilvános, azt az egyedüli tag (részvényes) határozatával együtt - a döntés meghozatalától számított harminc napon belül - a cégbírószágon a cégiratok közé letétbe kell helyezni.

(9) Az önkormányzati költségvetési szerv egyszemélyes gazdasági társasága esetében az alapító okiratban rendelkezni kell

- a) a (8) bekezdés szerinti véleményezési jog gyakorlásának módjáról,
- b) abban az esetben, ha a véleményezési jogot ülésen gyakorolják, az ülés összehívásának rendjéről, a napirend közzétételének módjáról,
- c) a tag (részvényes) döntéseinek az érintettekkel való közlési módjáról.

2006. évi IV. törvény a gazdasági társaságokról: A gazdasági társaság ügyvezetése

21. § (1) A gazdasági társaság ügyvezetését - a gazdasági társaságok egyes formáira vonatkozó rendelkezések szerint - a társaság vezető tisztségviselői vagy a vezető tisztségviselőkből álló testület látja el. E törvény alkalmazásában ügyvezetésnek minősül a társaság irányításával összefüggésben szükséges mindazon döntések meghozatala, amelyek törvény vagy a társasági szerződés alapján nem tartoznak a társaság legfőbb szervének vagy más társasági szervnek a hatáskörébe.

22. § (1) Vezető tisztségviselő - a közkereseti és a betéti társaság kivételével - csak természetes személy lehet. A vezető tisztségviselő a társaság belső működése körében a társasággal, illetve annak testületeivel, valamint más tisztségviselőivel kapcsolatos feladatait csak személyesen láthatja el, képviselőnek nincs helye.

(2) A vezető tisztségviselőt e minőségében megillető jogokra és az őt terhelő kötelezettségekre - a törvényben meghatározott eltérésekkel -

a) a Ptk. megbízásra vonatkozó szabályait (társasági jogi jogviszony) vagy

b) a munkaviszonyra irányadó szabályokat

kell alkalmazni.

(3) A vezető tisztséget - ha a társasági szerződés eltérően nem rendelkezik - nem láthatja el munkaviszonyban az egyszemélyes gazdasági társaság tagja, illetve a közkereseti és a betéti társaság üzletvezetésre egyedül jogosult tagja.

(4) A vezető tisztségviselő feladatát önállóan látja el. E minőségében csak a jogszabályoknak, a társasági szerződésnek, valamint a társaság legfőbb szerve határozatainak van alávetve, és - a (4) bekezdésben foglaltak kivételével - a gazdasági társaság tagjai (részvényesei) által nem utasítható.

(5) Egyszemélyes gazdasági társaságnál az egyedüli tag (részvényes) a vezető tisztségviselő részére írásban utasítást adhat, amelyet a vezető tisztségviselő végrehajtani köteles, de ez esetben mentesül a 30. §-ban foglalt felelősség alól.

(6) A társaság legfőbb szerve csak abban az esetben és körben vonhatja el a vezető tisztségviselőktől, illetve az ügyvezető testületnek a társaság ügyvezetése körébe tartozó hatáskörét, amennyiben ezt e törvény vagy a társasági szerződés lehetővé teszi.

.....

30. § (1) A társaság felelős azért a kárért, amelyet vezető tisztségviselője e jogkörében eljárva harmadik személynek okozott.

(2) A vezető tisztségviselők a gazdasági társaság ügyvezetését az ilyen tisztséget betöltő személyektől általában elvárható gondossággal - és ha e törvény kivételt nem tesz - a gazdasági társaság érdekeinek elsődlegessége alapján kötelesek ellátni. A vezető tisztségviselők a polgári jog általános szabályai szerint felelnek a gazdasági társasággal szemben a jogszabályok, a társasági szerződés, illetve a gazdasági társaság legfőbb szerve által hozott határozatok, illetve ügyvezetési kötelezettségeik felróható megszegésével a társaságnak okozott károkért.

(3) A gazdasági társaság fizetésképtelenségével fenyegető helyzet bekövetkeztét követően, a vezető tisztségviselők ügyvezetési feladataikat a társaság hitelezői érdekeinek elsődlegessége alapján kötelesek ellátni. Külön törvény e követelmény felróható megszegése esetére, ha a gazdasági társaság fizetésképtelenné vált, előírhatja a vezető tisztségviselők hitelezőkkel szembeni helytállási kötelezettségét.